

KURYER LITEWSKI

w Wilnie w Poniedziałek dnia 15 Grudnia v. s. 1824 Roku.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Ostatnia data gazet sankt-petersburskich jest dnia 6 grudnia.

Rządzący Senat przy Ukazach okolnych ogłosił Najwyższy Manifest w brzmieniu następującem:

z Bożey Łaski,
MY ALEXANDER PIERWSZY,
 CESARZ I SAMOWŁADCA WSZECH ROSSYY,
 i t. d., i t. d., i t. d.,

Pragnąc okazać wiernym poddanym NASZYM nowy dowód pieczołowitości NASZEY, ku uldze powinności i ku zachęceniu handlu, manufaktur i wszelkiego rodzaju przemysłu, UZNAŁŚMY za dobrą, dozwoilić od roku następującego znakomite zniżenie opłacanych przez klasy handlowe powinności, popołu z tém utwierdzając, dla dokładniejszego oznaczenia praw i obowiązków zgromadzeń handlujących załączając się do tego Postanowienia. Dodatkowe o urządzeniu gild i o handlu różnych stanów. ZOSTAJEMY w zupełnem przekonaniu, że stjerni poddani NASI pomienionych zgromadzeń, korzystając z tej MONARSZEY Łaski NASZEY, zachowają nienaruszenie granice, przez NASZĄ postanowienie dla każdego z nich wyznaczone, podwoją pracowitość swą i przemysł, a przez rozszerzenie handlowej czynności, usprawiedliwią najprzyjemniejsze NASZE nadzieje. St. Petersburg dnia 14 listopada 1824.

Na autentyku własną

JEGO CESARSKIEY MOŚCI (M.P.) przy Senacie d.
 ręką podpisano tak: 23go listopada
 1824 roku.

ALEXANDER.

Drukowano
 przy Senacie d.
 23go listopada
 1824 roku.

Kontrasygnował Prezydent Rady Państwa
 Piotr Xiążę Łopuchin.

Ukaz Rządzącemu Senatowi.

Utwierdziwszy Manifestem NASZYM także dnia dzisiejszego Dodatkowe Postanowienie o urządzeniu gild i o handlu różnych stanów, ROZKAZUJEMY:

1) Podać je do wykonania od 1go stycznia następującego 1825 roku.

2) Handlarze i przemysłnicy różnych rzędów obowiązani brać na rok 1825 ustanowione w niem świadectwa w czasie przepisany. Lecz, żeby przez mogące wyniknąć niewyrozumienia, z przyczyny krotkości czasu, nikt nie był narażony na ścieśnienie, przeto dozwalamy zapisywać się do gild i brać świadectwa na rok 1825ty bez naddatku ceny do 1go kwietnia tegoż roku.

3) Na skutek czego, chociaż ustanowione, przez Dodatkowe Postanowienie, sprawdzenie ze strony Rad Miejskich i Ratuszów w miesiącu styczniu, a ze strony Izby Skarbowych w lutym, powinno niechybnie być skutecznione i w roku 1825tym; ale przy tem ustanowione peńy nie powinny być uzyskiwane, a każdy, prowadzący handel niezgodnie z prawidłami nowo-ustanowionemi, powinien być tylko zobowiązany zapisać się, jak mu należy. W kwietniu zaś tegoż roku ze strony Rad i Ratuszów powinno być zrobione powtórne sprawdzenie, a ze strony Izby Skarbowey w maju; i wtedy, równie jak i w latach następujących, mają one postępować ściśle na ośniewie Postanowienia Dodatkowego.

4) Ministerium Skarbu polecić, ażeby uczyniło rozporządzenia jak najdogodniejsze do rozsy-

łania nowo ustanowionego papieru na świadectwa i bilety na kramy; jeżeliby zaś tym czasem niektórzy handlujący zapisali się już na rok 1825 do różnych gild, na ośniewie dawniejszych urzędzeń albo z opłatą dawniejszey wyższej powinności, tedy takowe zapisy zostawić w swej mocy, a przewyższające pieniądze powrócić albo policzyć mu na rok przyszły. Z resztą Ministerium Skarbu uprzedzi Izby Skarbowe o tém nowem rozporządzeniu, niezwłocznie po jego przez Nas utwierdzeniu, i wtedy też zrobi rozporządzenia względem świadectw i biletów na kramy i względem innych środków, właściwie do Ministerium Skarbu należących.

5) Ci goście cudzoziemscy, którzy mają fabryki albo zakłady, mogą z nich pożytkować w przeciągu 1825 roku, a na rok następujący powinni zapisać się do stanu kupieckiego, jak należy, jeżeli nie będą mieli, na utrzymywanie tych zakładów osobnego pozwolenia od Rządu, stosownie do § 66go Dodatkowego Postanowienia.

6) Co się tycze zmniejszoney na rzecz miast 1/4 procentow od kapitałów kupieckich od pobieranego dotąd pół procentu na powinności ziemskie, przeto zmniejszenie to i obrócenie 1/4 procentu na dochód miast, zacząć w każdej gubernii po ukończeniu bieżącego trzylecia poboru ziemskiego.

Rządzący Senat nie zaniecha uczynić rozrządzeń około należytego w tém wykonania.

ALEXANDER.

Dnia 14 listopada,
 1824 roku.

Ukazy Rządzącego Senatowi.

O formach, których trzymać się mają Marszałkowie Gubernialni i Powiatowi, wznoszeniu się z sobą i o innych rzeczach.

Wedle Ukazu JEGO CESARSKIEY MOŚCI, Rządzący Senat wysłuchawszy raportu P. Zarządzającego Ministerium spraw wewnętrznych, że Marszałek ślachecki gubernii orłowskiej wszedł z przedstawieniem do tamiecznego Jenerał-Gubernatora, iż po nastaniu Ukazu Rządzącego Senatowi, pod d. 18 listopada 1821 roku, o zaprzeczeniu Rządowi gubernialnym zalecać przez Ukazy powiatowym ślacheckim Marszałkom, Rząd gubernialny orłowski w wielu zdarzeniach odnosi się w żądaniach swoich do Zebrania Deputacyynego; lecz że po ustanowieniu dla posiedzeń tego ostatniego prawnych terminów, żądania te wypełnia Marszałek gubernialny w swojej osobie. Że zaś dla tej przyczyny zostaje niewiadomość, w jakim stosunku powinny być Zebrania Deputacyyne i Marszałkowie gubernialni z Marszałkami powiatowymi; przeto upraszał o rozwiązanie tego. Orłowski, rjański, tambowski, tulski i woroneżski Jenerał-Gubernator, sądząc, że i w drugich guberniach mogą zdarzyć się podobne niewyrozumienia, zakomunikował o tém na uwagę Ministerium spraw wewnętrznych. W Ukazie Rządzącego Senatowi, pod dniem 18 listopada 1821 r., o którym namienia Marszałek gubernialny orłowski, powiedziano: „Rządy gubernialne i Izby Skarbowe w żądaniach swoich od Marszałków ślacheckich, mogą być zaspakajane, uważając na sprawy, albo za pośrednictwem Zebrania deputacyynego ślacheckiego, z którym opisana jest korespondencya Rządów gu-

bernialnych przez Ukaz dnia 30 kwietnia 1806 roku, albo przez pośrednictwo Naczelnika Gubernii, którego sposob znoszenia się z Marszałkami szlacheckimi, ustanowiony jest podług N a y w y ż s z e g o rozkazu w udzielnych formach, właściwych Ministerium spraw wewnętrznych, a w roku 1808 do Naczelników Gubernii rozesłanych. Dla rozwiązania zawartego tu pytania Marszałka gubernialnego orłowskiego, tenże P. Zarządzający Ministerium spraw wewnętrznych zroził porównanie Ukazów od Rządzącego Senatu 28 czerwca 1808 i 15 marca 1809 roku. Z nich w pierwszym, z powodu przedstawienia byłego smoleńskiego Wojeńskiego Gubernatora Jenerała kawalerii, *Apraksina*, o przyjeździe przez Rząd Gubernialny smoleński prośby na Marszałka powiatu wiaziemskiego, zalecono, wrząc Marszałkowi Gubernalnemu, że powiatowi Marszałkowie z obowiązku swojego przykładają się zarówno z nim we wszystkim, co się ściąga do ogólnego dobra Obywateli, każdy w swoim powiecie wypełnia poruczenia Zwierzchności i odpowiada za siebie bez pośrednictwa Marszałka Gubernialnego, któremu obowiązani są powiatowi Marszałkowie padać same tylko wiadomości, tyczące się ogólnego w gubernii o szlachcie i ich majątkach postanowienia i rozporządzenia; a co do odpowiedzialności nie inaczej, jak tylko z osóbną włożoną od Rządu na Marszałka Gubernialnego obowiązku dla jakiego bądź roztrząsania. W drugim Ukazie, wydanym na imię byłego Ministra spraw wewnętrznych P. Rzeczywistego Rady Tajnego *Kurakina*, między innemi wyrażono: 1) Marszałek gubernialny jarosławski, Rzeczywisty Radca Stanu *Maykow* przedstawił, że granice obowiązku i władzy Marszałka gubernialnego w Ustawie o Guberniach nie są oznaczone, lecz były dopełniane i objaśniane później podług czasu i okoliczności; zatem Marszałkowie powiatowi, nie mając na widoku dostatecznego na to postanowienia, nie mają niekiedy powinnego dla zaleceń Marszałka Gubernialnego poważania, a nawet nie wypełniają ich za dwukrotnym ponowieniem, a Marszałek Gubernialny, nie mając ani oznaczonej klasy, ani dostatecznych prawideł, dla znoszenia się w potrzebnych zdarzeniach z różnemi urzędami i osobami, nie może w rzeczach obowiązku swojego działać z pożądanym skutkiem. Podług tego potrzebną byłoby rzeczą: dokładnie oznaczyć sposob i stopień odnoszenia się Marszałków powiatowych do gubernialnego i wzajemnie; równie jak i do dalszych urzędów i osób Zwierzchności gubernialnej. 2) Minister spraw wewnętrznych przedstawił na to, że względem sposobu znoszenia się Marszałków szlacheckich ze Zwierzchnością gubernialną, nastąpiło już N a y w y ż s z e rozwiązanie, które może być bez trudności przystosowanem do znoszenia się z sobą samychże Marszałków; względem zaś wątpliwości P. *Maykowa*, co do podległości marszałków powiatowych gubernialnemu, nie można zezwolić na ten projekt dla tego, że tak Marszałkowie gubernialni jako i powiatowi naznaczają się przez wybor jednego i tegoż samego stanu szlacheckiego, zpośród którego i z nadaniem od niego w pewnych granicach władzy i odpowiedzialności, na różnych tylko stopniach jednakiego poważania i ufnosci zasadzonej. Nadto w przypadku nawet jakiego bądź nieposłuszeństwa, i Naczelnik gubernii i same Zgromadzenie szlacheckie, mają dostateczne sposoby dla oświecenia Urzędnika, który wyszedł z granic swojego stanu, o prawdziwym znaczeniu podległości i porządku; zatem wszelkie w rzeczy tej postanowienie, mogłoby być i Zwierzchnikowi gubernii i stanowi szlacheckiemu uymującym. Rządzący Senat, potwierdziwszy tę opinią Ministra spraw wewnętrznych, zalecił dla wypełnienia o tym jarosławskiemu Rządowi gubernalnemu i tamecznemu Cywilnemu Gubernatorowi; do wszystkich zaś dalszych gubernii posłane zostały od niego Ukazy w innych tylko przedmiotach, o których przedstawiał Marszałek gubernialny jarosławski. Po oznaczeniu tym sposobem stosunków Marszałków gubernialnych z powiatowemi, i po utwierdzeniu przez Rządzący Senat w roku 1809 opinii byłego Ministra spraw wewnętrznych, że sposob wzajem-

ney korespondencyi Marszałków jarosławskich, może być przyjęty ten samy, który N a y w y ż e y ustanowiony dla znoszenia się Naczelników gubernii z Marszałkami, i który przez osobne formy ustanowiony jest właściwie dla Ministerium spraw wewnętrznych, tenże Zarządzający Ministerium spraw wewnętrznych uznać za rzecz potrzebną, dla zaradzenia niewyrozumieniem, jakie się zdarzyły w gubernii orłowskiej, podać do wiadomości powszechnej, iżby Marszałkowie gubernialni i powiatowi w znoszeniu się z sobą trzymali się pomienionych form. Obok tego sądzi, że też same formy mogą być bez niedogodności użyte i do znoszenia się Zgromadzeń Deputacyjnych z Marszałkami powiatowemi, tém więcej, że te Zebrania, nie będąc Urzędem Zwierzchniczym dla Marszałków, nie mogą im posyłać ani zaleceń ani Ukazów; ale zajmując się sprawami, właściwie do stanu szlacheckiego należącemi, mają prawo żądać tylko w tychże sprawach różnych od Marszałków wiadomości. Prócz tego wspomniane formy mogą mieć miejsce i dla tego, że na Zgromadzeniu deputacyjnem prezyduje Gubernialny Marszałek, którego znoszenia się z powiatowemi Marszałkami i tych nawzajem, uważają się w jednakim stopniu. Tenże P. Zarządzający przedstawiał o tém wszystkiemu na rozpatrzenie Rządzącego Senatu. Rozkazali: Zgodno z Opinią P. Zarządzającego Ministerium spraw wewnętrznych z wypisaniem jego raportu wszystkim Rządcom gubernialnym i obwodowym, wojskowej Kancellaryi Wojska dońskiego, Wojeńnym Jenerał-Gubernatorom, Wojeńnym Gubernatorom zarządzającym sprawami cywilnemi, Jenerał Gubernatorom i Cywilnym Gubernatorom, dać wiedzieć, iżby Marszałkowie gubernialni i powiatowi, w znoszeniu się z sobą trzymali się form, w pomienionym raporcie wyrażonych, które mogą być bez niedogodności użyte i w stosunkach Zgromadzeń deputacyjnych z Marszałkami powiatowemi, tém więcej, iż te zgromadzenia, nie będąc Urzędem zwierzchniczym dla Marszałków, nie mogą im posyłać ani zaleceń ani Ukazów; ale zajmując się sprawami, właściwie do stanu szlacheckiego należącemi, mają prawo żądać tylko w tychże sprawach różnych od marszałków wiadomości. Prócz tego pomienione formy mogą mieć miejsce i dla tego, że na Zgromadzeniu Deputacyjnem prezyduje Marszałek gubernialny, którego stosunki z powiatowemi Marszałkami i tych nawzajem, uważają się w jednakim stopniu. O czém posłać Ukazy, i również przez Ukaz dać wiedzieć i P. Zarządzającemu Ministerium spraw wewnętrznych Pałdziernika 31 dnia 1824 roku. (Z *Igo Departamentu*).

(z *Gazety le Conservateur Impartial*.)

JO, Xiążę *Wołkoński*, Jenerał piechoty, Jenerał Adjutant CESARZA JEGOMOŚCI, wyjechał wczorą z tutejszey stolicy, udając się do *Paryża*, w dostojności Nadzwyczajnego Ambassadorsa, z poleceniem zaniesienia powinszowania naszego Najmilszemu MONARCHY. Najjaśniejszemu Królowi Jmci Francyi, z powodu wstąpienia jego na tron. W orszaku Xięcia Ambassadorsa znajdują się, jako kawalerowie poselstwa: PP. Półkownik *Mansurow*, Adjutant JEGO CESARSKIEY MOŚCI; kapitan *Read* Adjutant, i Kamerjunker Hrabia *Borch*, należący do ministerium sto-unków zewnętrznych. CESARZ JEGOMOŚĆ raczył udarować ozdobami dyamentowemi orderu *s. Anny* 2giej klasy półkownika *Vautier*, Adjutanta J. K. W. Xięcia *Oranii*, i mianował kawalerami tegoż orderu teyż klasy, kapitana inżynierów *Goblet*, Adjutanta J. K. W. i Hrabiego *Yve de Bavay*, szambelana dworu J. K. W.

— *W i l n o*. —

Dzień 12 t. m. jako dzień Wysokich Narodzin JEGO CESARSKIEY MOŚCI, obchodzony był w mieście naszym, z uroczystością największą. Zran we wszystkich kościołach odprawiło się nabożeństwo uroczyste i śpiewane było *Te Deum Laudamus*. Wieczorem miasto całe było oświeczone

JP. Bernard Romberg znany amatorom Muzyki, przybył z familiją swoją do Wilna, i spodziewamy się że wkrótce da się nam usłyszeć.

KRÓLESTWO POLSKIE.

Warszawa d. 13 grudnia.

(z *Gazety Warszawskiej*.)

NAYJAŚNIEJSZY CESARZ i KRÓL Nayłaskawiey mianować raczył Senatorami Kasztelanami Królestwa Polskiego:

JJPP. Wiktora *Rembelskiego* Prezesa Trybunału cywilnego i szczy Instancyi Województwa Augustowskiego, Jana Hr. *Wielopolskiego*, Michała Hr. *Potockiego*, Wittolda Hr. *Alexandrowicza*.

Dekretem z dnia 18 (30) listopada Nayłaskawiey zaszczycony został orderem ś. *Stanisława* klasy 2giey JP. *Obresków*, Szambelan oraz radca stanu przy poselstwie JEGO CESARSKO-KRÓLEWSKIEY MOŚCI w Wiedniu.

Rocznica Imienin JEGO CESARSKIEY WYSKOŚCI Wielkiego Xięcia MIKOŁAJA, obchodzoną była d. 18 b. m. w stolicy Królestwa Polskiego ze zwykłą i przyzwoitą uroczystością. W godzinach rannych odbyło się nabożeństwo w kaplicy zamkowej, tudzież w kościele metropolitalnym ś. *Jana*, na którym znajdowały się wszystkie władze, tudzież lud licznie zebrany, wznoszący modły do NAYWYŻSZEGO o jak naydłuższe i nayszczęśliwsze lata drogiey nam Panującey Dynastyi. Wieczorem miasto było oświecone.

JPan *Romberg* zatrzymał się jeszcze w naszej stolicy i dziś daje koncert, na wsparcie nieszczęśliwych mieszkańców klasy niższej uboższej miasta *Petersburga*, ostatnią powodzią zniszczonych.

MIASTO WOLNE KRAKOW.

Dnia 14 grudnia.

Dnia 12 b. m. w trzecią niedzielę adwentu, w starożytny Bazylice katedralney w Zamku odprawiono się tu uroczyste poświęcenie na biskupa Gortyńskiego JW. Franciszka Xawerego *Zglenickiego*. Prałata Archidyakona i Sufragana *Krakowskiego*.

D. 6 b. m. rozpoczęły się obrady seymowe wolnego miasta naszego.

PRUSSY.

Berlin d. 11 grudnia.

(z *Gazety Warszawskiej*.)

Ministryum skarbu ogłosiło d. 12 b. m., iż Król Jmć rozkazem gabinetowym z d. 31 sierpnia r. b. postanowił, aby dla potrzebnego zmniejszenia wydatków publicznych, wszyscy urzędnicy krajowi przykładali się do tego celu w następującym sposobie: 1) Przepis objęty rozkazem gabinetowym z d. 29 maja 1814, podług którego część urzędników pobiera złotem piątą część płacy, nstaje od roku 1825 tak, iż urzędnikom wojskowym i cywilnym, biorącym nadal część płacy złotem, potrąca się 15½ procentu. Wolno jednak biorącemu przyjąć albo pieniądze złote z powyższem odtrąceniem, albo srebrne w całkowitości bez potrącania. Urzędnicy są obowiązani oświadczyć się w tej mierze przed zaczęciem każdego roku. 2) Celem uczynienia ulgi kassie krajowej w fundusz na pensye wystawione dla urzędników, potrącać się będzie co rok nie tylko stosowna ilość urzędnikom, lecz oraz 12sta część pensyi roczney każdego nowo umieszczonego urzędnika, oraz wszystkich dodatkowych pensyi. Pobor tych składek dzieli się na 6 klas, jako to: 1) od płacy do 400 talarów 1 procent; 2) od płacy od 400 do 1000 talarów 1½ procent; 3) od płacy do 2000 talarów, od pierwszych 1000 talarów tak jak wyżej 1½ procentów, a od drugich 1000 talarów 2 procenta; 4) od płacy do 4000 talarów, od pierwszych 1000 talarów po 1½ procentu, od drugich 1000 talarów po 2 procent, a od reszty po 3 procenta; 5) od płacy do 6000 talarów, od pierwszych 1000 talarów po 1½ procentu od drugich 1000 talarów po 2 procenta, od

trzecich 2000 talarów po 3 procenta, a od reszty po 4 procenta, 6) od płacy przewyższającej 6000 talarów, od pierwszych 1000 talarów po 1½ procentu, od drugich 1000 talarów po 2 procenta, od trzecich 2000 talarów po 3 procenta, od czwartych 2000 talarów po 4 procenta, a od reszty po 5 procentow. Roczna jednak ilość takiej składki nie może przewyższać 500 talarów. Ci których płaca niewynosi 50 talarów, są wolni od składki. Urzędnicy mają płacić tę składkę nie tylko od stałej pensyi, lecz oraz od innych dochodów urzędu swego, jako to: od tak nazwaney tentiemy, pieniędzy na najęcia mieszkania i t. d. Uwolnione zaś są od składki pieniądze wyznaczone: na bióro, ekwipaż, konie i tym podobne, jako uważane za wynagrodzenie wydatków.

HISZPANIA.

Madryt dnia 26 listopada.

(z *Gazety Warszawskiej*.)

Gazeta tuteysza umieściła następujący artykuł: „Król Jmć postanowieniem z d. 11 lipca r. b. mianował *Don Fr. de Zea Bermudez*, swoim pierwszym sekretarzem stanu, a d. 11 b. m. postanowił, iż z urzędem tym ma być połączony urząd Rzeczywistego Rady Stano. Rozkazuje więc Monarcha, aby *Don Fr. de Zea Bermudez*, używał wszystkich korzyści przywiązanych do urzędu Rady stanu i uwalnia go od zwyczajney opłaty.

Infant *Don Francisco*, zabawiwszy trzy dni w tuteyszej stolicy, wyjechał d. 21 b. m. śpiesznie na powrót do *Eskuryalu*. Słychać, iż przyczyną tej podróży ma być wiadomość, że Król Jmć choruje mocno na podagrę. Inni zaś twierdzą, że wspomniany Infant chce się rozmówić z Królem Jmcią, względem wyjazdu swego do Francyi.

Lekarze uznali, iż Baron *Eroles*, który niebezpiecznie choruje, dostał pomieszania zmysłów.

Żołnierze na straży stojący mają rozkaz, aby prezentowali broń przed osobami, zaszczyconemi orderem, ustanowionym w nagrodę przywiązania do tronu i ołtarza.

Ministryum skarbu trudni się ciągle podniesieniem kredytu publicznego. Zniesiono monopolium handlu bawełną, i nadal rękodzielnie nasze będą mogły wziąć przewagę nad angielskimi. Z tego urzędzenia spodziewa się skarb mieć dochodu 18 do 19 milionów. Król Jmć przeznaczyl go na umorzenie długów krajowych.

Duchowieństwo użala się na niedostateczne uskutecznienie wyroku królewskiego, przeciwko tajnym towarzystwom. Mało osób doniosło dobrowolnie o swoim uczestnictwie do takowych towarzystw. Pragnie więc duchowieństwo użycia surowszych środków.

— Dnia 28. —

(z *Korrespondenta Warszawskiego*)

Xięcia *Abrantes*, Granda hiszpańskiego pierwszej klasy, który był Alkadem za rządu konstytucyynego, uwięziono i pod mocną strażą do *Madrytu* odesłano. Taki sam los spotkał byłego *Regidora* Pana *Cantero*, człowieka bardzo majątnego.

Król ma się lepiej: nie będzie mógł jednak wyjechać na spotkanie teścia swego Xięcia *Mazymiliana* Saskiego, który już nie do *Segowii*, ale prosto do *Eskuryalu* przybędzie. Cała rodzina Królewaska zjedzie d. 3 do *Madrytu*.

Od granic hiszpańskich dnia 20 listopada.

(z *Gazety Warszawskiej*.)

Rozkaz oddania duchownym do przejrzenia wszystkich książek, zakazanych przez inkwizycyę i wyszłych z druku podczas rządu konstytucyynego, nabawia kłopotu xiegarzy i antykwaryuszow, którzy własnym kosztem powinni liczne zapasy swoje sprowadzać do mieszkania xięży, i nie wiedzą, kiedy to przejrzenie ma się ukończyć.

Dnia 1 grudnia.

List z *Barcellony* pod d. 24 listopada donosi, iż władze francuzkie opatrują w żywność twierdze *Montjoui* i *Figueras*. Jenerał *Rappatella* wy-

jedzie z *Barcellona*, gdzie po nim obeymie dowództwo jenerał, który dowodzi w *Figueres*.

TURCYA.

Stambul d. 11 listopada.

(z *Gazety Warszawskiej*).

Ustała zupełnie obawa o los flot. Widać niukontentowanie z chybionego wypadku kampanii; narzekają, iż przy tylu środkach nie dopięto większych celów; lecz powszechnie wiadomo, że prawdziwa strata nie była znaczną, iż mniemane zwycięstwa nieprzyjaciela ograniczają się tylko do 6 zniszczonych statkami palmami okrętów niższego rzędu, iż kapitan Basza nie popadł dotąd w niełasce u Wielkiego Sultana, i że stan kraju, lubo z niektórych względów niebezpieczny, nie jest atoli bynajmniej przywodzącym do rozpacz.

Od 7 października nie było bitwy morskiej, jak się okazuje z wiadomości ze *Smyrny*, dochodzących do d. 2 b. m. i nawet z *Gazet greckich*.

XIĘZTWO MULTAN.

Podług wiadomości z *Jass* (pisze *Dostrzegacz Austriacki*), odebrano tam d. 19 listopada ze *Stambulu* ostateczny rozkaz Wielkiego Sultana, aby wojsko tureckie, znajdujące się jeszcze w *Multanach* i przewyższające ustanowioną liczbę tak zwanych *Beschlis*, wyszło z tamtąd, co też natychmiast do skutku przywiedziono. Wyście wojska nastąpiło dnia 23 listopada z największym porządkiem: od tego dnia liczba racyi, których kraj dostarcza dla pozostałych *Beschlis* pod dowództwem *Kutszuka Ahmuta*, została zmniejszoną do 500.

ANGLIA.

Londyn dnia 30 Listopada.

(z *Gazety Warszawskiej*).

List prywatny z *Kalkuty* pod d. 3 lipca donosi o wojnie z birmanami, co następuje: „Odział statków angielskich znacznie ucierpiał w bitwie. Kilka statków kanonierskich ma być zniszczonych. Ustała nieco obawa wtargnienia birmanów, lubo każdy przyznaje, iż z łatwością mogliby się byli posunąć do *Kalkuty*. Znajdują się jeszcze w *Ramoo* w kraju angielskim; i są mocno palisadami obwarowani. Odgrają się wyćpieć europejczyków. Z powodu nadejścia dziś tego czasu można uważać trąźniejszą kampanią za ukończoną. Gdy ten czas minie i wojsko bengalskie zbierze się w *Chittagong*, wtedy (jak słychać, cała potęga złożona ze 20 000 ludzi, pod dowództwem Pana *Paget* ruszy przeciwko stolicy birmanów *Un-repogra*. Korpus w *Rangoon*, wynoszący 10 000 ludzi, ma wspólnie działać i tym celem popłynie w górę rzeki *Irrawaddy*.“

Jenerał *Bravo* został mianowany Vice-Prezydentem meksykańskim, a Prezydentem jest jenerał *Victoria*. Przykład jego skonił ministrów do pozostania na urzędzie.

FRANCYA.

Paryż d. 4 grudnia.

(z *Gazety Warszawskiej*).

Zwiedzając Król Jmć tuteysze śpichrze zbożowe, wypytywał się troskliwie o ich urządzeniu i zapasach. Cieszę się (rzeki) żem się sam przekonał o tem, co należy do żywności i najpierwszych potrzeb ludu.

Pan *Vernet* powiększył wystawę płodów przemysłu krajowego dziełem pędzla swojego. Odmalował wjazd Króla do stolicy. Powietrzokrag jest zachmurzony, jak był w dzień jego wjazdu. Króla otaczają Xiążęta rodziny i Marszałkowie. Na jednej stronie widać dom inwalidów, a na drugiej stronie, zamek *Tuilleries*.

Margrabią Maleville, Par Francyi, wydał kilka pism, i jeden ze 4ch współpracowników kordexu cywilnego, umarł d. 22 z. m. w dobrach swoich *Candon*. Urodził się w r. 1741 w *Domme*.

Pan *Alexander Guiraud* wydał tu pieśni greckie, a Pan *Lemercier* śpiewy wojenne goralów i maytkow greckich.

— Dnia 5. —

Gdy podczas onegdajszego przeglądu, Monarcha przybył do 5go szwadronu huzarów, przyzwał brygadiera *Ham*, któremu za mężtwoi chwalebne postępowanie, nieboszczyk Król przyznał do bę legii honorowej, lecz jej nie otrzymał, bo przez omyłkę dano ją innemu oficerowi, mającemu toż samo nazwisko. Monarcha naprawił ten błąd najlaskawszym sposobem, i wśnorednie dał krzyż kawalerski wspomnianemu brygadyerowi.

Dziennik Gwiazda niezgadza się zupełnie z *Dziennikiem Rozpraw*, który bardzo chwali drugi list wice hrabiego *Chateaubriand*, do pewnego Pary Francyi. Przyznaje potrzebę wynagrodzenia emigrantom, lecz gani przez autora podany sposób uskutecznienia tego środka. Oświadcza oraz, iż suchość rzeczy finansowych, niezgadza się z bystrą i świetną wyobraźnią zacnego wice hrabiego. Twierdzi nakoniec, iż P. *Chateaubriand* mylnie przypisuje Xięciu *Tarentu* i hrabiemu *Labourdonnaye* zaszczyt ułożenia projektu do takowego wynagrodzenia.

— Dnia 6. —

Niektóre dzienniki tuteysze doniosły o wstrzymaniu wyścia części wojska naszego z Hiszpanii. *Dziennik Gwiazda* nie wchodził wszczegulny tych wiadomości, trzyma się dawniejszego swego twierdzenia, iż wyście nastąpi d. 1 grudnia; dodaje atoli, iż oprócz wymienionych już twierdz, pozostanie także osada francuzka w *Korunnie*.

W skutku postanowienia Królewskiego z d. 1 b. m. iż w wojsku lądowym ma być 450 jenerałów, to jest, 150 jenerałów-poruczników i 300 jenerałów-majorów, z 617 trąźniejszich jenerałów, częścią w czynney służbie będących, częścią przeszłych na reformę, 56 jenerałów-poruczników i 111 jenerałów-majorów ma pobierać pensyą re-tretową, między któremi (według *Dziennika Gwiazdy*) są jenerałowie porucznicy: *Gruchy, Vandamme, Vedel, Gazan, Opanano, Lubovic, Bigarré, Drouot, Tuxiel, Pernety, Thiebaut, Almeras, Gilly, Rey, d'Anthourd, Excelmanns, Harispe, Semele, Cassagne, Doumerc, Maransin, Bichelu, Grandéau, Chartel, Jeannin, Charpentier, L'heritier* i t. d.

— Dnia 7. —

Postanowieniem z dnia 5 b. m. mianował Monarcha arcy-biskupa w *Bourges* i 2 biskupów Parami Francyi.

Wczora zrana wyjechał Monarcha z *Delfinem* na łowy do *Rambouillet*.

Donoszą z *Lugunou* pod d. 2 b. m. iż rzeka *Saona*, która niedawno po powodzi wróciła do koryta swego, znowu zalała nadbrzeżne tamy. Z powodu ciągłego od kilku dni deszczu, lękają się tam większego jeszcze wylewu, niż był ostatni.

ROZMAITE WIADOMOŚCI.

Między *Manchester* i *Liverpool* zrobiona będzie droga żelazna, po której wozy z towarami, poruszane machiną parową, odbędą drogę w czasie 7 razy krótszym, niż dotąd, i z wydatkiem mniejszym jedną trzecią częścią, niż wodą na kariatach.

Majątność *Salton-Hall*, która należała do zmarłego Lorda *Ormond*, i czyni dochodu (232 000 zł. pol.), kupił na publiczney licytacyi pewny właściciel fabryki przedzenia bawelny w *Manchester* (8 milionów 540 000 zł. pol.)

Pozwolono drukować. Z polecenia JW. Wojennego Litewskiego Gubernatora
Andrzej Bucharski Rzeczywisty Radca Stanu i Kawaler.

w Drukarni Redakcyi.

Wilno dnia 15 grudnia r. 1824 Roku.

W ciągnięciu 5tey klasy 26tey loteryi klasycznej, wygrane znaczniejsze padły na następujące Numera Nr 5,423 zł. 50,000— Nr 2,338 zł. 30,000— Nr 16,878 zł. 20,000— Nr 19,494 zł. 15,000— Nr 944 zł. 10,000— Nr 2,695 zł. 10,000— Nr 15,871 zł. 5,000— Nr 23 004 zł. 5,000— Nr 24,226 zł. 5,000— Po zł. 2,500 Nr 7,829 Nr 12 806 Nr 18,883 — Po zł. 2,000 Nr 875 Nr 3,905 Nr 5,308 Nr 11 836 Nr 12,428 Nr 15,551 Nr 17,744 Nr 19,928 Nr 24,901. Po zł. 1,000 Nr 527 Nr 581 Nr 947 Nr 1,128 Nr 1,149 Nr 1,759 Nr 1,916 Nr 2,326 Nr 2 845 Nr 3,652 Nr 3 821 Nr 4 662 Nr 5 475 Nr 6,646 Nr 6 677 Nr 7,612 Nr 7,656 Nr 8,156 Nr 9,105 Nr 9,117 Nr 10,048 Nr 10,089 Nr 10,258 Nr 10 647 Nr 10 725 Nr 11 454 Nr 12 971 Nr 13,006 Nr 14 988 Nr 15,567 Nr 16,909 Nr 16,986 Nr 17,160 Nr 17 318 Nr 17,597 Nr 17,770 Nr 18 457 Nr 18 481 Nr 19 213 Nr 21,254 Nr 22,700 Nr 24 006 Nr 24,356 Nr 24 374. Nr 865 zł. 200,000! — Po zł. 10 000 Nr 3 672 Nr 16 435 Nr 17,491 — Po zł. 5 000 Nr 4 843 Nr 9 444 Nr 17,508 — Po zł. 2,500 Nr 2 636 Nr 5 152 Nr 3,296 Nr 5 376 Nr 6 102 Nr 7 568 Nr 16 007 Nr 19 862 Nr 20,893 Nr 23,029 Nr 23,937 — Po zł. 2,000 Nr 1 981 Nr 4 435 Nr 5,471 Nr 6 112 Nr 9,423 Nr 10,916 Nr 11 225 Nr, 16 840 Nr 24 903. Po zł. 1,000 Nr 67 Nr 647 Nr 857 Nr 1 005 Nr 1,107 Nr 1,198 Nr 1 792 Nr 1 851 Nr 2 741 Nr 2 954 Nr 3 829 Nr 3,926 Nr 5 216 Nr 5,363 N 6,374 Nr 6,717 Nr 7,105 Nr 7,189 Nr 7 451 Nr 7,661 Nr 8,317 Nr 9 420 Nr 9 533 Nr 10,486 Nr 11,037 Nr 11 069 Nr 15 562 Nr 14 104 Nr 15,083 Nr 17 335 Nr 18 001 Nr 18,379 Nr 20 6 6 Nr, 24,107 Nr 24,192 Nr 24 827

1. Od Litewsko-Wileńskiego Gubernialnego Rządu ogłasza się, iż na uzyskanie długu od byłego Wileńskiego kupca Reyzera, miastu Kownowi należnego, ten Rząd postanowił oddać dóm tego Reyzera, w mieście Wilnie położony, z publicznych targow w arendowną dzierżawę, a zatem życzący należeć do tych targow zechcą jawnie się do tego Rządu na terminy: 1szy d. 20 decembra, 2gi 15 a 3ci 16 stycznia 1825 r. Dnia 3 decembra 1824 roku.

Assessor Nowicki.
Sekretarz Kleyst.

1. Od Litewsko-Wileńskiego Gubernialnego Rządu ogłasza się, iż na uzyskanie odkupney niedoimki liczącej się na byłym dzierżawcy w miastach: Rosieniach, Kownie, i Wilkomierzu, akcyznych od trunkow poszlin; szlachcicu Antonim Houwalcie w ogóle 38,716 rubli kop. 7 $\frac{1}{2}$ i dalszych z niego uzyskań; oddano na sprzedaż z publicznych targow majątek jego Naryszki, w Telszewskim powiecie położenie mający, oceniony 7,000 rubli assygn., który podczas odbytych targow został za 7100 rubli przy odstawnym Kapitanie Skrzetuskim, a trzeci termin naznaczony dnia 17 teraż. decembra, a zatem życzący kupić pomieniony majątek, zechcą jawnie się na ten dzień dla targow do tego Rządu. Dnia 3 decembra 1824 roku.

Assesor Nowicki.
Sekretarz Kleyst.

1. Od Litewsko-Wileńskiej Skarbowey Izby ogłasza się, iż ona na osnowie zalecenia Departamentu różnych podatkow i poborow pod dniem 24 nowembra terażniejszego roku za Nrem 4441, przesłała do wszystkich jey podległych Wilenskiej gubernii powiatowych Kaznaczeystw potrzebną liczbę exemplarzy

świadcztw: dla kupców, mieszczan i włościan prowadzących handel i dla przykaszczykow; takoz biletow na kramy, dla wydania ich komu się należy, na mocy Na y w y ż e y potwierdzonych w dniu 14 przeszłego nowembra dodatkowych postanowień o urządzeniu gild i o handlu dalszych stanow. Dnia 11 decembra 1824 roku.

Guberski Kaznaczey Lega.

W obowiązku Stołu-naczelnika Piotr Szaskiewicz.

О Б Ъ Я В Л Е Н І Е.

Липовскому Почтамшу для обмундирования нижнихъ почтовыхъ служителей потребны нижеписанныя вещи, именно: сукна темно-зеленаго, бѣлаго, сѣраго и чернаго вообще 5802 ар. 14 вер., плису чернаго 745 ар., шамеду темно-зеленаго 3397 ар. 4 вер., сукна сѣраго толстаго 3752 ар. 8 вер., фламскаго полотна 750 ар. 12 вер., киверовъ: для почтилionовъ 379, а для инвалидовъ 22, шляпъ черныхъ поярковыхъ шреугольныхъ 131, галспуковъ черныхъ суконныхъ со всею шншыхъ 1064, и сапожнаго швару на полусапоги съ подошвами и со всею приборомъ 532 пары; для пошавки оныхъ вызываемы уже были желающіе на назначенныя сроки, и въ послѣдній изъ нихъ 1го сего декабря съ явшившимся желающими произведены торги и послѣдняя цѣна за пошавку обще всѣхъ вышеозначенныхъ вещей объявлена 81,500 руб. Почтамши находя цѣну сію высокою, вызываешъ симъ вторично желающихъ принять на себя сказанную пошавку ниже объявленной цѣны, съ шѣмъ, чшобы шаковые желающіе для произведенія съ ними надлежащихъ торговъ явились въ Почтамши въ нижеозначенные сроки, именно: 19 и 22 сего декабря съ благонадежными и законными залогами, безъ коиъ никлю къ торгу допущенъ бытъ неможеть, дальшніяжъ кондичи объявлены будуще при торгахъ.

Почтамши извѣщаешъ при шомъ, что торги производимы бытъ могушь вообще на все вышеозначенныя вещи и по рознь на шѣ изъ нихъ, кшо чшо вздшь пожелаешъ.

О г л о с з е н и е.

Почтамтову Литевскому на умундированіе нижнихъ почтовыхъ служащихъ, потребне są ниже выраzone речы, а мianowicie: сукна темнозеленаго, бѣлага, сѣраго и чернаго в огóle 5,802 аршынw 14 wierszkow, manszestru czarnego 745 аршын., stametu ciemnozielonego 3,397 аршынw 4 wiersz., sukna sѣраго grubego 3,752 аршынw 8 wiersz., płotna flamanskiego 750 аршын. 12 wiers., giwerow: dla pocztylionow 379, a dla invalidow 22 kapeluszw czarnych poiarkowych stosowanych 131, halsztuchow czarnych sukiennych zupełnie uszytych 1,064, i towaru na obówie na półbociki z podszwami i całem przyrządzeniem 532 par; dla ich dostawienia wezwani już byli życzący na terminy naznaczone, a na ostatnim z nich d. 1 terażniejszego grudnia, ze stawającemi odbyte zostały targi, i ostatnia cena na dostarczenie ogółowe wszystkich wyżej wyrażonychъ речы, oświadczoną została 81,500 rubli. Pocztamt znajdując cenę tę za wysoką, wzywa niniejszem powtórnie życzącychъ wziąć na siebie pomienioną dostawę za niższą od oświadczoney ceny, z tém, iżby takowi życzący dla odbycia z nimi zwyczajnychъ targow, przybyli do Pocztamtu na ниже выраzone terminy, a mianowicie: dnia 19 i 22 terażniejszego grudnia z pewnemi i prawnemi ewikoyami, bezъ których nikt do targu przypuszczonymъ byđzъ nie może, dalsze zaś warunki objawione będą przy targachъ.

Przytém Pocztamt uwiadamia, że targi od-

byte bydź mogą ogólnie na wszystkie wyżej wyrażone rzeczy, i oddzielnie na te z nich, których kto podjąć się zechce.

1. Oświadczenie imieniem Stefana i Roxelany z Jabłońskich Sobolewskich Kapitaństwa woysk Rosyjskich na Jakuba Chorążego b. woysk Pol., Jana podpółkownika woysk Rosyjskich braci, Rozalią siostrą Dawidowiczow czyni się z następnej okoliczności: obżalowani Wmśc po bracie swoim stryjecznym Macieju Dawidowiczu wzięwszy w spadku schedę z podziału z dalszym rodzeństwem przypadłą, z Uroczyskami Radziejewszczyzną czyli Zuchowszczyzną w powiecie Trockim w okolicy Sorok - Tatarach położoną; oną wiecznością w roku 1824 styczni 23 dnia oświadczającym wybyłście, wnosząc ewikcyą na wszelkim majątku, a mianowicie na Folwark Połuże w Gubernii Grodzieńskiej w Powiecie Nowogródzkim położony, a do dziedzictwa obżalowanych Dawidowiczow należny. Skutkiem jakowego prawa, gdy żalcy weszli w posesyą nabytej schedy, na samym zaraz wstępie, podstęp pod sobą dokonany dostrzegli, bo znaleźli włościan pod zaprzeczeniem Skarbowym; mimo to wkrótce kredytorowie zeszłego Macieja Dawidowicza, z należnościami swemi zjawili się, a z tych niektórzy, to jest Talkowski i Michałowska, w Ziemstwie Wileńskim rozpoczęli process, któremu żalcy assistować i ponosić znaczne wydatki są zagnonemi. Tak więc gdy obżał. rzecz zawodną wybywszy do decessu przeszło dwudziestu tysięcy zł. polskich przyczyniliście się; więc żalcy mając cel wszelkich strat na obżał. prawnie pozyskiwania, okoliczności siebie dotykające z rzeczy nabycia schedy w okolicy Sorok-Tatarach od obżalowanych niniejszym zażaleniem objawwszy, one do zamieszczenia trzykrotnego w Kurjerze Gazety Litewsko-Wileńskiej mając zamiar podać, ostrzegając publiczność, iżby o majątki jakie posydną Dawidowiczowie a mianowicie Połuże w nowogródzkim powiecie położone a do ich dziedzictwa należne, powodem na takowych opisania dla żalujących ewikcyi, w żadne układy jakiebymiebaż nikt nie wchodził, i summ żadnych pod żadnym pretextem niekredytował; gdyż w przeciwnym razie czyniący, kaźden sam sobie winę przypisać zechce. Dat 1824 xbra 11 dnia.

Takowe oświadczenie w imieniu swoim i żony podpisuję Stefan Sobolewski Kapitan Woysk Rosyjskich.

Roku 1824 miesiąca decembra 11 dnia. Przed Aktami Grodz. Ptu Wileń. stawając osobie WPan Stefan Sobolewski Kapitan Woysk Rosyjskich takowe oświadczenie do Protokołu wpisać podał i w onym własną ręką podpisał się.

Przyjąłem Regent Onufry Horodeński.

Roku 1824 mca xbra 13 dnia. Takowe oświadczenie Redakcyja może umieścić do Gazet Kurjera Litew. Poświadczam Michał Sawicki Prezydent Ziem. Ptu Wileń.

1. Roku 1824 mca xbra 5 dnia my Hrabia Krzysztof Plater Starosta Bernatanski w imieniu własnym, Kazimierz Strawinski Marszałek b. ptu Trockiego jako opiekun w imieniu potomstwa Starosty Platera działający w miejscu rozprawy w Sądzie Ziemskim ptu

Wilkomierskiego za remissą Sądu Głównego Litewsko Wileńskiego 2go Departamentu w interessach pozostałych ze stopnia zeszyłych JWW. Chorążego Pomarnackiego i Konstancyi z Pomarnackich Sraościiny Platerowey; oraz Starosty Krzysztofa Platera naznaczoney, postanowiliśmy nieodmiennie w dniu 20 następnego mca styczni 1825 roku w mieście Wilkomierzu w Izbie Dworżańskiej opieki uczynić pomiarkowanie się; a zatem gdyby mający stosunki pretensyw do funduszu wyż pomienionych osób i Krzysztofa Hrabia Platera Starosty nieodmiennie z dowodami na ten czas do miasta Wilkomierza sami przez się i przez umocowanych plenipotentow jawić się raczyli, przez niniejszą awizacyą upraszając zawiadamiamy Krzysztof Hrabia Plater Starosta Bernat.

Kazimierz Strawinski b. Marszałek Trocki.

Wolno drukować w Gazecie Kurjera Litewskiego poświadczam Antoni Piottuch Grodzki Wilkomierski Sędzia.

2. Od Mińskiego Gubernialnego Rządu ogłasza się, iż na żądanie Rządu Banku pożyczkowego Państwa, będą się przedawać majątki obywatela Jana syna Wiktora Lubańskiego, położone w Wileyskim powiecie, a mianowicie: folwark Teklenopol z dziesięcią wsiami, w których włościan dusz płci męskiej 194; ziemi oromey, sianożęci i pod lasem do 98²/₃ włok, a rocznego dochodu wyliczono srebrem 1548 rub. 50 kop., i folwark Stasin z jednem miasteczkiem i 3ma wsiami, w których włościan dusz płci męskiej 163, ziemi oromey, sianożęci i pod lasem do 52 włok, a rocznego dochodu wyliczono srebrem 1338 rub. 50 kop.; życzący kupić takowe majątki poosobno, albo (w zdarzeniu potrzeby) razem, zechcą przybyć do tego Rządu na targi w terminach: od dnia pierwszego wydrukowania ogłoszenia, które później w Sanktpetersburskich albo Moskiewskich gazetach nastąpi, iszy za miesiąc, 2gi za dwa, a 3ci i ostateczny we trzy miesiące, w pierwszy sessyyny dzień. Dnia 28 gbra 1824 roku. Sowiećnik Czerniajew.

Sekretarz Jan Zahorowski.

2. Sąd Ziemski powiatu Wileńskiego i Exdywizorski w terminie z odkładem naznaczonym, po przywołaniu sprawy Exdywizorskiej majątku JO. Maryi z Xiążąt Sapiehow Xiężny Puzyniny Starościiny Szaternickiej zajmując się ostatecznym takowego dzieła rozbiorem w celu domierzenia należnej kredytorom satysfakcyi, uznał potrzebę zawiadomić wszystkich kredytorów i pretensorów teyże Xiężny Puzyniny, iż w tey sprawie po wysłuchaniu wzajemnych stron dowodzeń; niezwłocznie oną wezmie do namowy, a na pretensye niejawiących się do konkursu kredytorów i pretensorów wieczną amissyą uzna, iżby zatem ciż kredytorowie i pretensorowie ze wszelką gotowością stosunki swoje bez żadnej zwłoki w Sądzie niniejszym porządkiem prawami przepisany objawili przez trzykrotną awizacyą ostrzega. Roku 1824 mca decembra 3 dnia.

Prezydent Ziemski powiatu Wileńsk. Michał Sawicki.

Wileński Ziemski Sędzia Aloizy Jasiński. Ziemski ptu Wileń. Pisarz orderu ś. Staśława Kawaler Józef Olszański.